

DOI: <https://www.doi.org/10.36719/2663-4619/77/174-178>

Aydan Sabit qızı Məmmədova
Odlar Yurdu Universiteti
Magistrant
ay_daan@mail.ru

MÜASİR İNGİLİS DİLİNDƏ VARIATIVLIYIN MÜQAYİSƏLİ TƏHLİLİ VƏ İSTİFADƏ METODİKASI

Xülasə

Son zamanlar dilin variativliyi və səklini dəyişməsi kimi məsələlər get-gedə daha çox qaldırılmaqdadır. Ancaq bu problem xeyli mürəkkəbdir və variativliyin dillərin tarixən şəkildəyişməsi prosesindəki yeri ilk baxışdan yetərincə aydın deyildir. Bir tərəfdən, tarixi dəyişikliklər variativliyin mühüm mənbələrindən biri, digər tərəfdən, variant formaları və strukturlarının meydana çıxması bir çox hallarda bir qisim elementlərin başqaları ilə əvəzlənməsi nəticəsində baş verən tarixi dəyişilmələrin vacib mərhələsidir. Bununla belə variativlik heç də dil sisteminin dəyişilmələrinə aparıb çıxarmır; forma və konstruksiyaların paralelizmi, habelə leksemlərin variativliyi və sinonimliyi tarixi dəyişikliklərlə yanaşı onun dinamikasını da təmin etməklə dildə saxlanıla birlərlər [2, səh.18]. Dil sisteminin bütün səviyyələrdə danışıq aktında reallaşması, bir sıra dildaxili və dilxarici amillərin təsirinə məruz qalması, yəni konkret dil vahidlərinin müxtəlif dəyişikliklər və çalarlar əldə etməsi, dilin funksional baxımdan fundamental xüsusiyyəti kimi dəyərləndirilməlidir.

Müasir ingilis dilinin leksik və semantik xüsusiyyətlərini açır, alınma və onların variantları arasında paralellər aparır, ingilis dilindəki frazeoloji dəyişkənliyi araşdırır.

Açar sözlər: *müxtəlif dil vahidlərinin funksionallığının təsviri, variativlik problemi, dilin üslubu, elmi-lingvistik təhlil, definisiya təhlili*

Aydan Sabit Mammadova

Comparative analysis of variety in modern English and methodology of use

Abstract

Recently, the variability and change of style of language has been increasing. However, this problem is quite complex, and the place of variability in the process of historical transformation of languages is not clear enough at first glance. On the one hand, historical changes are one of the important sources of variability, on the other hand, the emergence of variant forms and structures is an important stage in the historical changes that often occur as a result of the replacement of some elements with others. However, variability does not lead to changes in the language system; The parallelism of forms and constructions, as well as the variability and synonymy of lexemes can be preserved in the language by providing its dynamics along with historical changes [2, p.18]. The realization of the language system at all levels in the act of speech, exposure to a number of intra-linguistic and extra-linguistic factors, ie the acquisition of various changes and shades of specific language units, should be assessed as a fundamental feature of language functionally.

Explains the lexical and semantic features of modern English, draws parallels between acquisitions and their variants, investigates phraseological variability in English.

Key words: *description of the functionality of different language units, the problem of variability, language style, scientific-linguistic analysis, definition analysis*

Giriş

Tədqiqatın aktuallığı. Məlumdur ki, ingilis dili Böyük Britaniya, ABŞ, Kanada, Avstraliya, Yeni Zelandiya və bir çox digər dövlətlərin rəsmi dilidir. Yer kürəsinin 1,6 milyard nəfərdən artıq sakini bu dildə danışır. Lakin, statistikaya görə, ingilis dili yalnız 380 milyon nəfərin ana dilidir. Bəşər tarixində

belə geniş yayılmış ikinci bir dil olmamışdır. Çoxlu sayda ərazi variantlarına malik ingilis dilinin hər bir variantı onun yalnız məkan proyeksiyası deyil, həm də sosial, mədəni və tarixi proyeksiyasıdır. Digər dillərlə daim qarşılıqlı təmasda olan ingilis dili həmin dillərə bu və ya başqa şəkildə təsir göstərir və şübhəsiz, özü də müəyyən təsirlərə məruz qalır (məsələn, ABŞ-də mühacirlərin istifadə etdiyi ingilis dili onların daşıyıcıları olduqları dilin ciddi təsirinə məruz qalır, ona görə də hökumət mühacirlərin normativ ingilis dilinə yiyələnməsi, eyni zamanda onun dövlət dili kimi arzuolunmaz yad təsirlərdən qorunması üçün müvafiq addımlar atır). Həm bu baxımdan, həm də sosiolinqvistik hadisə kimi ictimai səmərəsinin mühümlüyü baxımından ingilis dilinin bir çox digər dillərlə təmasından irəli gələn variativliyinə tədqiqatçılar xüsusi diqqət göstərirlər. Müasir dilçilikdə dil sisteminin, dil vahidlərinin fəaliyyətinin təməl xassəsi kimi nəzərdən keçirilən variativlik dil vahidlərinin bütün səviyyələrinə xasdır.

Variativlik, variantlılıq dil vasitələrinin universal xüsusiyyəti olaraq dilin bütün səviyyələrində müşahidə edilir. Müasir dilçilik tədqiqatları üçün əsas səciyyəvi cəhətlərdən biri dil vasitələrinin variativliyinin ümumi tipologiyası və müxtəlif variantların mətnə funksional spesifikasiyası kimi məsələlərə diqqət yetirilməsidir. Dilin digər səviyyələrindən fərqli olaraq, sintaksisdə variativlik problemi məhdud dərəcədə tədqiq edilmişdir. Dilin sintaksis sahəsində variativliyin tədqiqinin mürəkkəbliyi sintaktik vahidlərin ikili təbiəti, onların struktur-məzmun forması ilə əlaqəlidir. Sintaktik vahid olaraq cümlə tarixi təkamül prosesində struktur və məzmun tərəfini və funksional xarakterini dəyişir. Sadə cümlə əsasən qəbul edilmiş kommunikativ nitq vahidi və bir formada qəbul edilmiş sintaktik vahid kimi müasir dilçilik tədqiqatlarında müxtəlif istiqamətlərdə geniş tədqiq edilmiş və indi də edilməkdədir. Cümlənin struktur növü olaraq sadə cümlə, başqa dillərdə olduğu kimi, müasir ingilis dilində də uzun inkişaf yolu keçmiş, cümlə modellərində, cümlə üzvlərinin ifadə vasitələrində, sadələşmə nəticəsində söz sırasında müəyyən dəyişikliklərin köməyi ilə struktur-semantik cəhətdən təkmilləşərək hazırkı formasına qədər gəlib çıxmışdır. Hətta indiyə qədər ingilis dilinin sintaktik quruluşunun təsviri verilən tədqiqatlarda sadə cümlənin bütün sintaktik modellərinin variativlik xüsusiyyətlərinin hərtərəfli təsviri verilməmişdir. Hələ də sintaksisdə sadə cümlə ilə bağlı mübahisəli məqamların olması səbəbindən onun struktur-semantik xüsusiyyətlərini, tarixi inkişaf prosesində meydana çıxan variasiyaları əsas və əhəmiyyətli məsələ kimi qeyd etmək olar ki, bu da mövzunun aktuallığını sübut edir. Bütün bunlarla bərabər sadə cümlənin ingilis dilinin müxtəlif tarixi dövrlərindəki struktur-semantik düzənini təhlil edərək müqayisələr aparılmasını, sadə cümlə modellərində, cümlə üzvləri və onların ifadə vasitələrində, söz sırasında baş vermiş dəyişikliklərin üzə çıxarılmasını, həmin dəyişikliklərin səbəblərini təhlil edilməsini aktual linqvo-metodik məsələ kimi gündəmə gətirir. Azərbaycan dilçiliyində variativlik problemini bir çox tədqiqatçılar (K.Abdullayev, F.Veysəlli, D.Yunusov və başqaları) araşdırmış və bu sahə ilə əlaqədar bir sıra dəyərli əsərlər yazmışlar. Variativlik termini müasir dilçilikdə müxtəlif dil vahidlərinin funksionallığının təsviri və onun müşahidə olunmayan tərəflərinin aşkara çıxarılması zamanı tətbiq edilir. Son onilliklərdə fonologiyada möhkəmlənmiş variativlik anlayışı artıq dilçiliyin digər sahələrində, o cümlədən funksional üslub sahəsində də müqayisəli tədqiqatların aparılmasına imkan yaratmışdır. Belə aparılan tədqiqatlar və araşdırmalar onunla izah olunur ki, müasir dilçilikdə əsas diqqət dilin üslubi tərəfinə də yönəldilir. Bütün bunlar funksional üslubun variasiyalarının təhlilini, onların minimal və maksimal sərhədlərini müasir ingilis dilinin materialları əsasında və mövcud dilçilik ədəbiyyatında əks olunan nəzəriyyələr fonunda aydınlaşdırılmasını, əldə olunan nəticə və qənaətlərin xarici dilin tədrisi prosesində dəyərləndirilməsini zənginləşdirir və aktuallaşdırır. Tədqiqatın nəzəri bazasını müxtəlif dillərin, o cümlədən ingilis dilinin qrammatik quruluşu, sintaktik strukturu, tarixi, kommunikativ, funksional, semantik, müqayisəli sintaksisi, universal və transformasion-generativ qrammatika, cümlənin aktual üzvlənməsi, mətn sintaksisi və s. ilə bağlı xarici və ölkəmizdəki dilçi alimlərinin – E.Koseriu, L.Tenyer, U.Çeyf, N.Xomski, Z.Harris, O.Yespersen, C.Layons, A.M.Muxin, A.İ.Smirnitski, V.M.Solntsev, B.A.İliş, V.V.Rastorquyeva, N.A.Slüsareva, K.Brunner, V.Q.Qak, Q.Qlison, V.A.Zveginsev, K.Abdullayev, Ə.Rəcəbli, S.Abdullayev, F.Veysəlli, A.Məmmədov, D.Yunusov və b. elmi-nəzəri araşdırmaları, fikir və mülahizələri təşkil edir. Tədqiqatın predmetini müasir ingilis dilində sadə funksional üslubun formalarının istifadəsi modellərinin və onların variativliyinin müəyyənləşdirilməsi təşkil edir.

Tədqiqatın əsas məqsədi müasir ingilis dilinin materialları əsasında funksional üslubların strukturunda baş vermiş müxtəlif variativ, paradigmatik, və transformasiya dəyişmələri və invariant modelləri müəyyənləşdirmək, onların strukturundakı dəyişmələrin səbəblərini müəyyən etmək, ingilis dilinin tarixi inkişaf dövrləri üçün xas olan variativliyi əsas götürməkdən ibarətdir. Bu məqsədə çatmaq üçün, aşağıdakı vəsifələrin həllinə diqqət yetirilir:

- ingilis dilinin ayrı-ayrı tarixi inkişaf dövrlərində funksional üslub növlərinin səciyyəvi struktur-semantik xüsusiyyətlərini tədqiq etmək;
- orta və erkən yeni ingilis dili dövrlərində baş vermiş variativ dəyişiklikləri üzə çıxarmaq;
- ingilis dilinin ayrı-ayrı tarixi inkişaf dövrlərində onların strukturlarında rast gəlinən dəyişiklikləri tədqiq etmək;
- müasir ingilis dilində funksional üslub variantlarını və onların istifadə formalarını müəyyənləşdirmək;
- ingilis dilində üslubların variativliyini şərtləndirən əsas amilləri üzə çıxarmaq;
- elmi-nəzəri ədəbiyyatın tənqidi təhlili əsasında müasir ingilis dilində funksional üslub formalarının invariant modellərinin tipologiyasını dəqiqləşdirmək;
- ingilis dilinin funksional üslub variantlarını və nitq intonasiyasının variativ təbiətini üzə çıxarmaq;
- intonasiya strukturunda konstantlıq və variativlik məsələlərini eksperimental cəhətdən tədqiq etmək; .

Dissertasiya işində təsviri və müqayisə kimi ümumi, elmi-lingvistik təhlil metodlarından istifadə edilmişdir. Funksional üslubların təhlili zamanı definisiya təhlili, komponentli təhlil, transformasiya, kontekstual təhlil, modelləşdirmə kimi üsul və metodlar tətbiq edilmişdir. Tədqiqat işində funksional üslubi variativlik mövzusu ilə bağlı elmi-nəzəri mənbələrə istinad edilmişdir. Belə ki, dil vahidlərində variantlıq və invariantlıq obyektiv kateqoriya kimi göstərilir. Variativlik dil strukturunun bütün səviyyələrinə xasdır. Variativlik bir-birilə kontakt və distant vəziyyətdə olan ifadə planında özünü daha parlaq şəkildə göstərən bir prosesdir. Dilin müxtəlif səviyyələrinin variativliyi sistem daxili qanunlarla əsaslanır və tədqiq edilir. Variantlar bəzən kontekst və situasiya ilə şərtlənən və həmin funksional sistemdə onların realizasiyasına imkan verən dil vahidlərinin şəklində dəyişməsi kimi izah olunur.

İntonasiya variativliyi dil probleminə variativliyin həllinə kömək edir. Konstantlıq və variativlik dil strukturunun əsas xüsusiyyətlərindən hesab olunur. Onlarsız dilin mövcud olması və inkişaf qeyri mümkündür. Konstantlıq və variativlik dilin bütün aspekt və səviyyələrində dil vahidlərinin spesifikasiyasına uyğun şəkildə təzahür edir.

İngilis dilinin tarixi inkişaf dövrləri bir-birini əvəz etdikcə onun fonetik, leksik və qrammatik sistemində fərqli xüsusiyyətlər ortaya çıxmağa başlamışdır. Sonrakı mərhələlərdə ingilis dilinin sintaktik quruluşunun inkişafı bilavasitə onun morfoloji strukturundakı dəyişikliklərlə əlaqədar olmuşdur. Bir qrup tədqiqatçılar tarixi inkişafı boyu ingilis dilinin morfoloji quruluşunda olan dəyişməni və sadələşməni başqa dillərlə qarşılaşdıraraq əlaqələrlə izah etmişlər. Onlar X-XIII əsrləri ingilis dilinin tarixində “qrammatik dəyişikliklər dövrü” kimi adlandırmışlar. Digər qrup ingilis dilinin qrammatikasındakı dəyişikliklərin səbəbini danışmaq səsində baş verən dəyişikliklərdə (fonetik nəzəriyyəyə görə), başqa bir qrup (A.Hornbi, H.Lehnert və b.) isə bunu sonluqların itməsi və analitik formaların yaranmasında (funksional nəzəriyyəyə görə) görürlər. İngilis dilinin tarixində baş verən qrammatik dəyişikliklərin səbəbini O.Yespersen irəli sürdüyü “inkişaf nəzəriyyəsi”ndə izah etməyə çalışmışdır. O, bütün Hind-Avropa dillərinin qrammatik tarixinin ümumilikdə şərhinə qarşı çıxaraq ayrılıqda ingilis dilinin struktur inkişafının öyrənilməsinin tərəfdarı olmuşdur. O.Yespersenin irəli sürdüyü “inkişaf nəzəriyyəsi” ingilis dilinin qrammatikasında baş vermiş dəyişikliklərin bir sıra səbəblərini izah etdiyinə görə görə bir çox dilçilər tərəfindən qəbul olunmuşdur. Tədqiqatda müasir ingilis dilindəki sadə cümlənin invariant modelləri və həmin modellərdə baş vermiş modifikasiya və dəyişikliklər üzə çıxarılır, həmin modellərin ingilis dilinin müxtəlif tarixi dövrlərində funksional olmuş eyni, oxşar sintaktik strukturlarla nisbəti nəzərdən keçirilir. Həm də oxşar sintaktik strukturlarda variativlik probleminin işlənməsi xüsusilə diqqəti cəlb etmişdir. Sadə cümlənin strukturunun təhlili ümumilikdə german dillərinin, o cümlədən müasir ingilis dilinin sintaksisinin nəzəri planda öyrənilməsinə imkan yarada bilər.

Keçən əsrin əvvəllərindən invariantlar və variantların xüsusiyyətləri, differensiallaşma üsullarının hər hansısa bir səviyyə formasından digər səviyyə formasına transformasiya olunması, həmçinin birbirindən ayrılmasına xüsusi səy göstərilirdi. Amma invariant və ya variant məfhumları bir çox istiqamətlərdə – kontekst və ya məzmun eləcədə ifadəlilik planında mövqe tutduğundan hər bir dilə məxsus səviyyə üçün xüsusi variasiya və ya variativlik məfhumlarının tərtib və tədqiq olunması təklif olunurdu. Variant və invariant məfhumu Praqada təşkil olunan linqvistik və ya dilçilik dərnəyin nəzdində fonologiyanın materialları əsasında ilk dəfə olaraq irəli sürülmüşdür. Fonem mücərrəd vahid kimi N.S.Trubetskoyun nəzəriyyəsinə əsasən qəbul edilir və həmçinin bu nəzəriyyəyə görə fonem konkret vahid kimi səsə qarşı qoyulur. Göründüyü kimi, invariant və variant məfhumlarının anlaşılmasında 2 fərziyyə mövcuddur ki, bunlarda dil və nitq, sinxroniya və diaxroniya olmaqla 2 anatomiya əsaslanır. Dil və nitq konsepsiyası ümumi xarakterə malikdir. Müxtəlif cərəyanların tədqiqatçıları məhz bu konsepsiyaya üstünlük verirlər. digərinə isə psixosistematikanı araşdıran tədqiqatçılar üstünlük verirlər. Onlar dilə nitqin varlığı kimi baxırdılar yəni nitqdən əvvəl nəyin gəldiyini, nitqi nəyin mümkün etdiyini və ya nitq prosesində nitqin nəyi yaratdığına əhəmiyyət verirdilər. V.V.Vinoqradov, Z.D.Popova, İ.P.Raspopov, A.İ.Smirnitskiy, N.N.Semenyuk, M.D.Stepanova və İ.B.Xlebnikova variantlığı həm ifadə, həm də məzmun planında fərqləndirirlər. E.Q.Belyavskaya, İ.M.Jilin, V.İ.Koduxov, M.M.Makovskiy və N.P.Ovdienko isə hesab edirlər ki, variativlik yalnız ümumi formal, yaxud ümumi semantik əlamətlərə görə deyil, həm də dil vahidlərinin hər iki əsas əlamətinə görə baş verir. Variativlik problemini Azərbaycan dilçilərindən A.A.Axundov, F.Y.Veysəlov, F.H.Zeynalov dilin fonoloji, K.M.Abdullayev, S.Ə.Abdullayev və D.N.Yunusov isə sintaktik səviyyəsində tədqiq etmişlər. N.Ç.Vəliyevanın tədqiqatında ingilis, Azərbaycan və rus dillərinin materialları əsasında frazeoloji valentlik problemi işıqlandırılmışdır. Variativlik problemi aşağıdakı hallarda ortaya çıxır: a) dilin “variant-invariant” “mexanizmi”nin “qurulması”nın öyrənilməsi zamanı, b) dilin fəaliyyətinin və dildən nitqə keçidin öyrənilməsi zamanı, c) dilin dəyişməsi və inkişafının dildaxili amillərinin öyrənilməsi zamanı, d) eyni dil vahidləri və ya formalarının müxtəlif mübadiləsinin izahı tələb olunduğu zaman, (Трубейцкой Н.С. Основы фонологии. М., Издательство иностранной литературы, 1960, с.372. 2) üslubi, ekspressiv və normalaşdırma məqsədilə eyni dil vahidlərinin normanın variativliyi və müxtəlif təzahürlərinin istifadəsinin sosiolinqvistik öyrənilməsi zamanı . Bu məsələ ilə bağlı A.A.Axundovun mülahizələri maraq doğurur. O, işarələr sisteminin ixtiyariliyini, onların həm məzmun, həm də ifadə planına malik olduğunu əsaslandıraraq yazır: “...Dil işarələr sistemi kimi onlarla (piktoqrafik yazılar, işıqforlar, yol işarələri və s. – F.Q.) kateqoriyaya daxil olur, lakin öz mühümlüyü və mürəkkəbliyi ilə fərqlənir. Dilin işarələr sistemi kimi mahiyyətini, ümumiyyətlə işarəvi təbiətini aydınlaşdırmağa ehtiyac vardır. Lakin bunun üçün, ilk növbədə, işarənin özünü izah etmək lazımdır. Bəzi hallarda tədqiqatçılar “norma” anlayışını differensasiya etmədən onu eyni anda 2 mənada istifadə edirlərki, bu da onların normanı 2 cür anlaşılmasını fərqləndirmədiyini göstərir. 2 təzahürün yaranmasını zərurət edən əsas amillər bir tərəfdən dilin mövcudluğunun sdil normalarının müxtəlif zamanlarda bu və ya digər dil kollektivlərində aydın formada fəaliyyət göstərən qanunauyğunluqları və onların dil materiallarında öz əksini tapması və 2) belə obyektiv informasiyanın dil haqqında fikir söyləyənlərə ggrə adekvatlığın müxtəlif dərəcədə fərqləndirməsi ilk dəfə Praqa dilçilik məktəbinin tədqiqatlarında, ilk növbədə B.Qavrenekin əsərlərində öz əksini tapmışdır. Məhz həmin əsərlərin sayəsində obyektiv formada mövcud olan dil norması və bu dil normasının dilçiliyə aid olan tədqiqatlarında əksinin fərqləndirilməsinin, yəni kodifikasiyasının zərurəti tam şəkildə aydınlaşdı. B. Qavrenekin fikirlərinə görə hər hansısa bir ictimai bütövünün ayrı ayrılıqda hər bir nümayəndəsi özünü həmin ictimai bütövdən kənar qoymaması üçün öz təklif və fikirlərini elə həmin bütövün dil bacarıqlarına uyğunlaşdırır və tabe edir. Buna görə müxtəlif zamanlarda hər bir dil kollektivi üçün dil norması məcburidir.(ədəbi dil norması və yaxud hər hansı bir ərazinin dialekti norması). Bununla əlaqədar olaraq dil norması müxtəlif dil qruplarında istənilən zaman dil və onun ifadə vasitələri və onların realizə olunmasının qanuna uyğun prinsiplərinin müəyyən nitq təcrübəsi ilə gücləndirilmiş labüd kompleksi, istənilən zaman müxtəlif dil qruplarında aydın şəkildə mövcud olan və onların təsnif formaları, fonetik səsləri birləşmə qanunauyğunluqları, dilin mənalı hissələri yəni morfemləri, sözdüzəldici və sözdəyişdirici formalarıvəonların həqiqi modelləri, sintaksisin əsas vahidləri olan sintaktik əlaqələr –söz birləşmələri, cümlə formaları və onların həqiqi mənaları kimi

anlaşılır. Başqa sözlə desək, variasiya və ya variativlik bütün dil səviyyələri və bu səviyyələrin xarakteristikasına uyğun olaraq onların vahidlərinə təsadüf edir.

Nəticə

Funksional üslub ünsiyyətdə müəyyən bir məqsədə xidmət edən bir-biri ilə əlaqəli dil vasitələri sistemidir. Hər bir üslubun fərqli xüsusiyyətlərini formalaşdıran dil vasitələrinin və üslub vasitələrinin deyil, dil vasitələrinin və üslub vasitələrinin koordinasiyasıdır.

Bununla belə, hər bir üslub xüsusilə diqqəti cəlb edən bir və ya bir neçə aparıcı xüsusiyyətlə təkrarlana bilər. Məsələn, xüsusi terminologiyadan istifadə elmi nəsr üslubunun leksik xüsusiyyətidir və onu asanlıqla tanımaq olar. Dil üslubu, müəyyən bir ünsiyyət funksiyasını tam yerinə yetirmək üçün nəzərdə tutulmuş və müəyyən bir effekt əldə etməyə yönəlmiş əlaqələndirilmiş, bir-biri ilə əlaqəli və qarşılıqlı əlaqələndirilmiş dil vasitələri sistemi kimi cəzalandırıla bilər.

Ədəbiyyat

1. Dilçilikdə variativlik probleminin tarixi-linqvistik tədqiqinin xülasəsi // Filologiya məsələləri. Bakı, 2014, № 4, s.80-91.
2. Müasir dilçilikdə variativlik hadisəsi // Dil və ədəbiyyat. Bakı, 2014, № 2 (90), s.13-15.
3. Dil variativliyinin nəzəri problemləri // Filologiya məsələləri. Bakı, 2015, №1, s.243-247.
4. Müasir ingilis dilində norma və variativlik // Dil və ədəbiyyat. Bakı, 2015, № 1 (93), s.79-82
5. Yunusov D., (2008) Mürəkkəb sintaktik vahidlərdə konstantlıq və variativlik, Bakı.
6. Müasir ingilis dilinin müxtəlif səviyyələrində variativlik // Dil və ədəbiyyat, Bakı, 2015, № 2 (94), s.71-76.
7. The Variations of Words in Their Meanings // International Journal of English Linguistics, 2016, s.139-144.
8. Dewe, J., Karlgren, J., Bretan, I.: Assembling a balanced corpus from the internet. In: Proceedings of the 11th Nordic Conference of Computational Linguistics. University of Copenhagen, Copenhagen, Denmark (1998)
9. Dil variativliyinin formalaşmasının səbəbləri və faktorları // Azərbaycanda xarici dillər 2016, № 2 (32), s.24-28.
10. Swales, J.: Genre Analysis: English in Academic and Research Settings. Cambridge University Press, Cambridge, UK (1990)
11. Biber, D.: Variation across speech and writing. Cambridge University Press, Cambridge, UK (1988)
12. Biber, D.: A typology of english texts. Linguistics 27, 3–43 (1989)
13. Katz, S.: Distribution of content words and phrases in text and language modelling. Natural Language Engineering 2, 15–60 (1996)

Rəyçi: dos. Ü. Nəsirova

Göndərib: 05.03.2022

Qəbul edilib: 03.04.2022